

el **butlletí**
de l'ACO de Catalunya i les Illes Balears

Octubre 2010 n. 191

El decreixement, una alternativa

Orientacions i objectius

Una manera de situar-se davant dels pobres: seguir Jesús. Comitè Permanent [3]

Llegir l'Evangelí avui

Ser sal sense por. Quim Cervera [4]

Revisió de Vida

Revisió de Vida. Grup Poble-sec [5]

Vida del moviment

Presentació del grup d'Elda. Grup d'Elda [7]

Nou Barris, final de curs. Núria Casanovas [8]

Fi de curs al Baix Llobregat. Àngela Rodríguez [8]

Lluita obrera i compromís

Sobre la reforma laboral. Salvador Clarós [9]

L'entrevista

Francisco Javier Ruiz, responsable saliente de la zona Baix Llobregat. Àngela Rodríguez [11]

Un dia en la vida de...

Mireia Arnau, mestra de religió a l'ensenyament públic [13]

El món tal com és

Carta des d'Arequipa. Marta Candial [14]

Col·laboracions

Tres anys de vida. Guillem Pla Berdier, alliberat d'extensions de la JOC [16]

Tesi doctoral sobre José María Díez Alegría. Juan Antonio Delgado de la Rosa [17]

El peix, la canya i el riu. Quim Cervera [18]

Imaginant una vida sostenible. Jordi Cordero [19]

Feliços els pobres? Des de Jesús, sí! Felisa Fernández [23]

Editorial Aixeca't. Josep M. Jubany [22]

Banca ètica: un nou model d'estalvi. JJ Aymerich [23]

Dossier

El decreixement, una alternativa. Joan Surroca i Sens

Cultura

Claus de lectura de la Bíblia [24]

Libertad de conciencia y derechos humanos.[24]

Revista trimestral de l'ACO de Catalunya i les Illes Balears

c/Rivadeneyra, 6, 8è
08002 BARCELONA
tel. 93 412 48 88
fax 93 318 81 87
acocat@arrakis.es

www.treballadors.org/aco

Equip de redacció:

Albert Marín, Enric Mateu,
Josep Pascual, Jordi Joan
Aymerich, Cèlia Santiago i
Àngela Rodríguez.

Impressió:

Papers 99, S.C.C.L.

Disseny i maquetació:

Juan Àngel Baños (Papers99, s.c.c.l.)

Presentació

Comença un nou curs i ens atrevim a començar una nova prioritat, exigent, crua, evangèlica: la nostra prioritat pels pobres, amb els pobres contra la pobresa.

Aquest butlletí vol ser un petit tast d'aquesta opció. Amb unes últimes anàlisis del que va ser la primera prioritat de les tres sorgides del darrer Consell sobre les alternatives al consumisme i a la societat que ens envolta: el dossier sobre «el decreixement», «Imaginant una vida sostenible», «El peix, la canya i el riu», «La banca ètica». Aquests articles des de diferents angles ens donen pistes sobre la possibilitat d'una societat alternativa a la societat capitalista que ens envolta i de la qual l'article sobre la Reforma Laboral fa una crítica acurada de les causes i conseqüències de la crisi del país, sobretot per a la classe obrera i també, per tant, per als sectors més febles de la societat.

És bonic observar com hi ha testimonis del nostre moviment i de la JOC que han fet del compromís una oportunitat de servei que ha donat sentit a la seva vida i a la seva fe: l'entrevista a Francisco Javier Ruiz, «Tres anys de vida», com també el treball fet per algunes zones aquest final de curs.

El testimoni de persones que viuen de prop les situacions dels empobrits és per a tots nosaltres llum que ens ajudarà en el treball de la prioritat d'aquest curs: «Experiència de vida», «El món tal com és», la presentació de la tesi doctoral d'un company de l'ACO de Madrid sobre José M.ª Díez Alegría...

La crida de Jesús a ser sal i llum per als altres del «Llegir l'Evangelí avui» i la Revisió de Vida del grup de Poble-sec ens poden ajudar a veure com la vida quotidiana està plena de moments aparentment insignificants en què Jesús és present i ens precedeix.

Per acabar us recomanem la lectura atenta de l'editorial de la revista *Aixeca't* d'en Josep M. Jubany, que ens ofereix la seva reflexió sobre l'actitud de respecte i humilitat davant dels pobres i la nostra obligació evangèlica del servei.

Una manera de situar-se davant dels pobres: seguir Jesús

COMITÈ PERMANENT

Aquest curs ha començat amb una vaga general. En el dia a dia anem comprovant que cada cop costa més mobilitzar-se per defensar els drets de tots i, especialment, els dels més febles. La desesperança que genera el sistema econòmic imperant, que esclafa tant i tant la persona, el discurs anestesiant dels mitjans de comunicació i la forta implantació de l'individualisme es tradueix en: la recerca únicament dels propis interessos individuals, en l'acomodament, en instal·lar-nos en la cultura de la queixa, en la dificultat a participar en projectes col·lectius que siguin realment transformadors. En aquests moments, doncs, caldria mantenir-se fermes i donar testimoni de la necessitat de protegir els drets del conjunt dels treballadors i treballadores, especialment els dels més febles. Les conseqüències destructores de la crisi no haurien de recaure sobre els treballadors/es, ni sobre els més empobrits que no som els que hem provocat aquesta crisi.

A l'ACO, comencem també el curs amb una nova prioritat que reforça la nostra militància particular de cada dia i, per tant, l'acció de tot el moviment. Fixar-nos en com vivim la nostra opció pels més pobres des de la nostra identitat de moviment arrelat en el món obrer, serà el teló de fons sobre el qual mirarem d'actuar allà on som. Aquesta prioritat ve a ser una continuació de la prioritat del curs passat en què vam aprofundir en les greus ferides que deixa el consumisme en la nostra societat.

Jesucrist, des de la seva vida nova de Ressuscitat, ens crida a fer-nos pobres, a escoltar i a fixar-nos en aquelles persones que tenim al voltant que menys compten, que menys tenen, que menys opinen o decideixen, que més pateixen, que menys saben, que més reben les conseqüències d'aquesta crisi. Aquesta crida la sentim des de l'Evangelí, des de la seva pròpia experiència. La mateixa vinguda de Jesús al món és la mirada i l'acompanyament que ha volgut fer el Pare des de baix. Jesús és Déu des del despreniment de tot poder o privilegi, des del «sentir-se un més», fent cua, sent criticat, des del servei, des de la senzillesa, des de denunciar tota mena de norma que destrueixi la persona, de vegades des del silenci, sentint-se traït pels seus amics, des de ser condemnat injustament... Des d'aquesta realitat, Jesús busca un grup d'amics, fa que la gent aprofundeixi en la seva vida i en la seva fe, fa creure en el propi alliberament i allibera, crea interrogants, anuncia una altra manera de viure justa i fraterna amb tothom i mostra la victòria de l'Amor sobre la mort. Situar-se com Jesús ho fa, és voler portar a terme el projecte de Déu d'Amor sobre el món, el seu Regne.

Tant de bo que, en aquest camí d'aquest curs, ens sentim acompanyats pels militants del grup/zona/moviment, pels companys, amics, familiars i pel mateix Jesús ressuscitat que ens surt sempre a l'encontre.

Ser sal sense por

QUIM CERVERA, CONSILIARI

GRUP SANTA EULÀLIA-BELLVITGE – ZONA BAIX LLOBREGAT

Aquest cop m'ha semblat oportú compartir dues poesies inspirades en textos de l'evangelí de Mateu: Som la sal de la terra i no hem de tenir por.

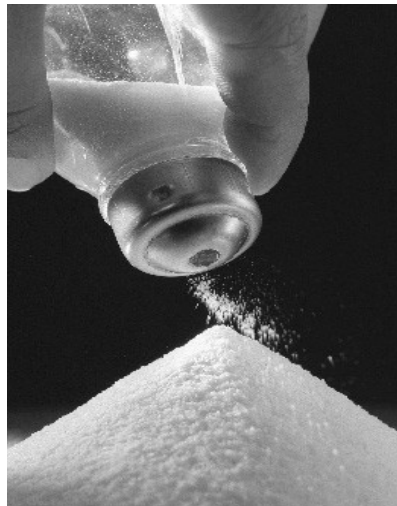
Mateu 5, 13: «**Vosaltres sou la sal de la terra.**»

SAL:

Necessària SAL petita,
Anònima i discreta;
Present però invisible.
Amb poca, no hi ha gust.
Amb massa, salat gust.
Es dissol i no es queixa.

CRISTIANS:

Necessaris, no protagonistes,
Humils a l'espera;
Ferment però creïbles.
Pocs, poc fruit.
Massa, escàndol dur.
Ens inserim des de la vorera.

Mateu 10, 28-31: «**I no tingueu por dels qui maten el cos però no poden matar l'ànima; temeu més aviat el qui pot fer perdre ànima i cos...**»

No tingueu por,
deixeu anar el plor.

Maten el cos,
volen embrutar els cors,
però no poden matar l'ànima.
Perdura la clarivident làmina.

Tingueu por,

patiu per la "brillantor",
pel qui pot fer perdre a "l'infern",
del qui esmola superb,
tant l'ànima
en vies de l'orgull,
com el cos en el dubte obscur.

Cap pardal,

cap encant
cau a terra
i es desferra,
si no ho permet
Misericordiós i Provident
el vostre Pare,
coneixedor, que tot ho amara.
Déu té comptats
cada un dels cabells.
Déu és company,
si volem ens fa seus.

No tingueu por,

eixugueu el plor.
Valeu més que tots
els ocells plegats.
Valeu més que tot l'or
de la vall del món.
iCrideu de tot cor:
Oh, Déu, sigueu lloat!

Revisió de Vida

GRUP POBLE-SEC - ZONA BAIX LLOBREGAT

Veure

El fet

En un grupet de quatre nenes que competeixen a natació formant part d'un mateix equip, una és objecte de menyspreu per part de la resta de l'equip perquè està grassoneta i és poc àgil, i per aquesta raó els treu possibilitats en els relleus de guanyar en els campionats.

La monitora vol ajudar aquesta nena i intenta que les altres comprenguin i acceptin aquesta companya malgrat les seves dificultats i, per tant, la confirma a l'equip.

La nena, malgrat que es mostra desmotivada per l'actitud de les companyes, continua entrenant animada per la monitora, però sense gaire il·lusió.

Durant una temporada no va entrenar perquè estava convalescent d'una operació, i quan es va recuperar, contra tot pronòstic, va reprendre els entrenaments i es va incorporar a l'equip.

Aquesta noia ha fet un canvi físic propi de l'edat, que li ha permès integrar-se a l'equip d'una forma molt positiva, i és una de les millors del grup.

Cal dir que sempre va tenir el suport de la monitora, i ara els pares, en un escrit, li han agraït el treball realitzat.

Les causes

-Mirada superficial del valor de la persona.

-Valorar per sobre de tot els resultats més que el procés.

-Cercar sempre un culpable en les pròpies dificultats.

-Influència d'una societat en què la persona compta per sota dels resultats (negocis, empreses, notes, ordre públic...).

Les conseqüències

Positives:

-No haver renunciat a formar part del grup malgrat les actituds i les dificultats.

-Actitud positiva de suport de la monitora malgrat les pressions. La persona, més important que la competició.

-Superació de la dificultat per mitjà de l'esforç i la constància.

-Valoració agraïda dels pares al treball de la monitora.

Negatives:

-Es margina una persona perquè les seves condicions físiques perjudiquen els resultats de l'equip.

-Quan no es pot anular la persona s'intenta la manipulació del superior per aconseguir el que es pretén.

-Inconsciència de la repercussió que té el menyspreu i la marginació en la persona que ho pateix.

-La persona que es troba menyspreada pateix en la seva autoestima.

-L'agraïment dels pares ens fa pensar que també van viure amb preocupació la situació de la nena. Unes actituds negatives sempre afecten altres persones de l'entorn.

El nucli

Com en la nostra vida de cada dia valorem el desenvolupament de la persona per sobre del interès propi o socials legítims (difícil equilibri entre els bons resultats a nivell social, educatiu, religiós, ciutadà, veïnal i el compromís no paternalista pel desenvolupament de les persones).

Veure fets i actituds que passen en la nostra societat i/o en nosaltres mateixos i que constitueixen els nostres fets paral·lels i en què ens sentim implicats.

Fets paral·lels

Negatius

-El cap (jefe) no et saluda per considerar-te inferior.

-Mestres que treballen pel resultat d'uns pocs i negligeixen la resta.

-Fas una feina ben feta i no et sents valorada.

-Necessites tenir un bon tipus per treballar en un banc.

-No tenir en compte una situació especial en un examen després d'assegurar que sí que es tindria present.

-Dificultat de trobar feina a partir dels 50 anys.

-Ser dona en edat de procrear és una dificultat afegida per trobar feina.

-Influència familiar en els prejudicis dels fills.

Positius

-Un mestre deixa bon record en els alumnes no tant pel que sap sinó per la seva actitud humana: "Als altres mestres els podia enganyar i ho feia; amb tu, mai, perquè sempre em vas tractar com un fill."

-Importància de l'ajut moral de la família. "Si no fos per la meva dona i el seu pare, avui seria un delinqüent."

-De vegades una situació negativa forja el caràcter de la persona i alhora la fa més sensible a situacions similars: "Haver experimentat l'amistat en morir el marit fa que la persona s'adoni del patiment d'altres persones que també han experimentat l'absència d'un ésser estimat."

Jutjar

Marc 12, 41-44

"Us dic en tota veritat que aquesta viuda pobra és la que ha donat més de tots; ... ella, que ho necessitava per viure, ha donat tot el que tenia." Jesús ens assenyala el límit de la nostra donació, no donar el sobrant; l'exigència de l'evangeli és donar-nos, donar el nostre temps, és donar allò que tenim per viure i que mai ja no recuperarem, però és buidant-nos que ens omplim dels altres, de Déu.

Dèiem "que una petita mirada pot fer més que una acció" perquè ens fa compartir la vida

de l'altre inclús quan no tenim res més per oferir que aquesta mirada de fraternitat. "Donar el poc o molt que tens, cadascú en el seu interior ho sap, la mirada fraterna ens du a l'acolliment i ens transforma i transforma als altres."

"Cal considerar sempre que no són les moltes coses l'important, sinó l'actitud amb què estem disposats/des a fer-les." "La mateixa importància que té allò que fem pels altres, també és important saber agrair allò que els altres fan per nosaltres per petit que sigui."

Joan 8, 2-11

"Els mestres de la Llei i els fariseus li portaren una dona que havia estat sorpresa en adulteri..."

-Mestre aquesta dona ha estat sorpresa en adulteri, Moisès en la Llei ens ordenà d'apedregar aquestes dones. I tu, ¿què hi dius?" Que en som de propensos a aplicar les lleis i els manaments als altres i justificar els nostres defectes com a això, "defectillos", la gent d'Església sovint tenim aquesta propensió a aplicar la nostra forma de veure les coses a tothom, que si els gais, que si la moral així o aixà, fem de la nostra ètica de màxims una ètica per a tothom. Jesús va venir a salvar no a condemnar, l'evangeli sobretot és una bona notícia i moltes vegades l'interpretem com una càrrega.

Jutgem amb molta lleugeresa, tenim una gran facilitat de posar etiquetes al que fa o deixa de fer la gent, i com els que volien apedregar l'adúltera si Jesús ens digués que "aquell/lla que no tingui cap pecat que comenci a tirar pedres" faríem el mateix que els fariseus, ja que quan ens sincerem amb nosaltres mateixos veiem quantes coses fosques hi ha a les nostres vides.

Actuar

Tot això que ha anat sortint en la Revisió de Vida demana alguna cosa, alguna transformació en nosaltres.

Potser ara ens costi fer un compromís de vida, algun petit canvi a què ens podem sentir cridats/des, cal tenir una mica de temps per anar relleigint el que ens ha donat aquesta Revisió (tornar a veure), dediquem-li una estona i en la pregària demanem les forces per al compromís en el camí de Jesús.

Presentació del grup d'Elda

(Vinalopó Mitjà - Alacant)

Somos un equipo de vida de Elda de 5 personas (Josema, Ana, Salu, Lucio y Toñi), hemos comenzado este año en la ACO. Nuestro recorrido hasta llegar aquí ha sido muy variado, a través de varios procesos parroquiales en el que participaron Josema, Ana y Salu.

Ahora Josema está trabajando de cartero, aprobó las oposiciones hará 5 años y pidió una excedencia para irse a Madrid de liberado estatal, cuando regresó estuvo en el paro 2 años, y a última hora tenía la sensación que no le iban a dar plaza en ningún sitio, pero no fue así, lo consiguió y ahora está en Denia aguantando a un jefe bastante peculiar; tiene una hermana mayor y un sobrino de 2 años. De Josema podemos decir que viene de cuna, ya que su madre fue durante muchos años militante de la HOAC, después entró en la JOC, donde se formó cogiendo varias responsabilidades, una de ellas de zona y otra estatal.

En cuanto Ana, ella está casada con Lázaro (miembro que también apuesta fuerte por la ACO), e intentando ampliar la familia, ella es la tercera de cinco hermanos y tiene cuatro sobrinos, vive en Elche y acaba de terminar su contrato en el Eroski de pescadera, en estos momentos está echando currículums por todos los centros comerciales de la ciudad. Después de una iniciación un poquito larga, empezó su militancia en la JOC, en la que llevó varias responsabilidades, entre ellas responsable federal, iniciadora o cuando fue liberada de zona.

De Salu, ella está trabajando como administrativa llevando la contabilidad de tres empresas distintas desde hace más o menos 13 años, es la cuarta de cinco hermanos, tiene cinco sobrinos y vive en Elda. Cuando entró en la JOC, tuvo que defender la responsabilidad federal, ser tesorera federal e iniciar un grupo, además de estar implicada en Pobreza Cero y de participar en el consejo parroquial.

Lucio, que es nuestro consiliario, está presente en todos los movimientos de nuestra parroquia, en la HOAC, la JOC, y ahora que hemos creado un nuevo colectivo en la zona, le agradecemos que quiera formar parte y que nos acompañe en esta aventura.

Y por último yo, Toñi, llevo un año y medio en el paro, pero he trabajado como administrativa en varias empresas, en estos momentos estoy estudiando unas oposiciones para auxiliar administrativo en la rama de sanidad y ya han dado campanadas de que el examen saldrá para el año que viene, por el mes de mayo en adelante, soy la tercera de tres hermanos, tengo cuatro sobrinos y vivo en Petrer con mis padres. Para diferenciarme del resto, yo no pasé por varios procesos parroquiales, ya entré directamente en la JOC, me costó adaptarme pero lo conseguí, defendí la responsabilidad de tesorera de zona.

Como os habréis dado cuenta, cada uno de nosotros somos de un pueblo distinto, pero todos nacimos y vivimos nuestra infancia en Elda. A veces, para vernos tenemos que recorrer una distancia de una hora y media de camino, otras en cambio, a una media hora, pero tenemos la costumbre de vernos todas las semanas. Hoy por hoy todo el equipo decimos que somos lo que somos gracias a la JOC y que dicha insignia quedará guardada en el cajón de nuestro corazón.

Durante 8 meses estuvimos reflexionando qué hacer en nuestra militancia adulta, ver por dónde tirar y conociendo los movimientos existentes. Ahora formamos parte de la ACO, y en nuestros primeros días de vida queremos trabajar el estilo de vida, la RVO, teniendo nuestra pequeña acción en nuestros ambientes, el ir conociendo la ACO y a toda las personas que forman parte de ella y de vivir en comunidad.

Nou Barris, final de curs

NÚRIA CASANOVAS

GRUP "SENSE NOM" - ZONA NOU BARRIS

Ja fa dies, el diumenge 19 de juny, que vam celebrar la trobada de final de curs i quan pensava què podria explicar-vos-en, el primer pensament va ser resumir-vos tot el que vam fer: les valoracions del curs passat i els objectiu que ens vam marcar per a aquest.

Però ara, amb la perspectiva que dóna veure les coses amb més temps, he pensat que potser seria millor transmetre la idea general del que va ser la trobada, les sensacions i els moments que em vénen al cap i que m'han quedat a la memòria del dia.

El primer és el record dels joves del MIJAC que he vist créixer i que es van encarregar d'entretenir el més petits per tal que els pares poguéssim participar de tota la trobada.

Veure un nou grup ja incorporat al dia a dia de la zona. Van ser ells qui prepararen la pregària. Em va agradar el text escollit, les Benaurances, un text que ens va permetre reflexionar sobre qui són els beneïts per Déu amb la seva gràcia i amor: els més pobres, els més desfavorits, els justos, els que lluiten per millorar aquest món.

La participació del militants "de llarg recorregut", encara il·lusionats pel nou curs, per la campanya, amb ganes de treballar i que de seguida van pujar al carro d'emprendre accions col·lectives als nostres barris per fer-nos presents com a ACO.

Haig de reconèixer que desconeixia l'aportació de la zona a les comissions nacionals, em va sorprendre tota la feina que fan i com n'és de positiva.

L'economia del moviment ens preocupa i ens en sentim responsables. No entenem el fet de no cotitzar. I encara més, ens tornem a plantejar de revisar com i quant cotitzem per tal d'incrementar les quotes al moviment.

I penso que com sempre ens va mancar temps per acabar tota la feina, però també en la il·lusió d'intentar que l'any que ve l'assemblea sigui de tot un dia i així tenir temps de treballar, de viure, de tenir temps per xerrar, de dinar plegats i de poder celebrar una eucaristia al final de la trobada.

No tot va ser positiu, també em ve al cap com ens costa de ser concrets en les nostres aportacions i les dificultats que tenim per deixar parlar la resta de companys. Hem de millorar en les dinàmiques de treball per tal que les posades en comú siguin més riques i que no es facin massa llargues i pesades.

Vaig trobar a faltar gent, penso que érem pocs i em sap greu per grups sencers que no van participar amb cap militant que després els transmetés tota la vida de la zona.

I per últim tinc un record especial pel meu grup de RdV: ha estat un curs de fusió de dos grups i com a objectiu principal teníem cohesionar-nos, sentir-nos bé al grup i participar als actes generals del moviment i també als de la zona. A l'Assemblea vam participar-hi gairebé tots, o bé preparant-la al comitè, o bé fent la xocolata ja tradicional de l'esmorzar i sobretot al moment de proposar nous reptes, objectius i accions per al curs 2010-2011.

Fi de curs al Baix Llobregat

ÀNGELA RODRÍGUEZ

GRUP PUJÓS XII-ZONA BAIX LLOBREGAT

La Zona del Baix Llobregat va celebrar l'assemblea de final de curs el passat 6 de juny a la parròquia Sant Jaume d'Almeda. Per començar la jornada, es van fer les valoracions corresponents des del Petit Comitè i les

comissions que funcionen a la Zona. Els responsables van valorar que la participació a tots els actes durant el curs havia estat molt alta, en especial als Estudis d'Evangelí i als actes de Formació que s'han organitzat a l'ACO. Tot i així, es va fer una

crida perquè els i les militants s'impliquin més a les responsabilitats de la Zona. Darrerament s'havien produït relleus a les responsabilitats d'Economia i de Formació, però hi havia encara les vacants de responsable de Zona, corresponsable d'Iniciació (hi ha molta feina a fer per a una sola persona) i responsable dels Estudis d'Evangelí.

Durant l'assemblea es va constatar que, malgrat el context actual de crisi, vivim en una societat consumista i hem de reflexionar sobre si el que gastem és necessari o superflu, i de quina manera podem ser més austers. Es van plantejar dues qüestions perquè es treballés en grup: compartir les nostres vivències de la crisi (personals o col·lectives) i de quina manera ens

està afectant aquesta situació, i destacar algun aspecte d'esperança i de veure com podem actuar cadascun de nosaltres.

L'assemblea de final de curs va servir també perquè el que ha estat fins ara el responsable del Baix Llobregat, Francisco Javier Ruiz, s'acomiadés dels militants, tot i que va deixar clar que continuarà implicat a la Zona.

Presentada la proposta de cobrir els llocs de la comissió permanent ningú va respondre a la demanda, per tant al començament de curs es tornarà a plantejar, esperem que les vacances siguin un bon moment per plantejar-se aquesta qüestió.

Sobre la reforma laboral

SALVADOR CLARÓS

GRUP PLA DE FORNELLS-ZONA NOU BARRIS

L'economia espanyola, que és la que més ocupació ha destruït de tota la UE en el present episodi de crisi, està mostrant una incapacitat crònica per crear llocs de treball. Tot i haver estat creixent els anys abans de la crisi per sobre de la mitjana de la UE, l'índex de desocupats sempre ha estat amb diferència dels més elevats. Aquest fet, que pot semblar contradictori, s'explica per l'estructura d'una economia industrial feble, que exporta poc, que té massa dependència de recursos i de capital exterior, amb massa empreses petites o microempreses, amb un sector de la construcció irracional i desmesurat, i amb una excessiva dependència del sector turístic que és temporer. També ajuda a entendre el fet el nostre model de relacions laborals que tolera, si no promou, la precarietat laboral, és a dir, la contractació temporal, els salaris baixos que són propis d'activitats amb poc valor afegit, una jornada laboral llarga i en molts casos poc flexible que dificulta la conciliació de la vida laboral i familiar i propicia l'absentisme i no millora la productivitat.

La dreta social i econòmica del país assimila l'elevat índex d'atur a l'excés de regulació del mercat laboral i a la baixa productivitat de la mà d'obra, cosa que explicaria segons la patronal la manca de competitivitat de les empreses, les dificultats per a l'exportació, etc. El cost de l'acomiadament tindria la culpa, segons la patronal, de les dificultats de les empreses per contractar mà d'obra, i per això defensen abaratir-lo amb la finalitat de crear ocupació. ¿Com

s'explica, doncs, que si a Espanya és tan costós acomiadar i hi ha tanta rigidesa laboral, sigui aquí precisament on s'ha acomiadat més treballadors de tota la UE en els darrers dos anys, i sigui també aquí on se celebren la major part de contractes eventuais? No és això un contrasentit?

És evident que la regulació laboral no és la responsable de l'elevat índex d'atur. Ni la contractació ni l'acomiadament depenen essencialment de les condicions laborals sinó de la conjuntura i de l'estructura del nostre sistema productiu. La Reforma Laboral no és, doncs, l'instrument per crear ocupació. Més aviat el que necessita el país són instruments de política industrial que abordin una reconversió cap a sectors tecnològics, de valor afegit i vagin substituint l'economia especulativa que ha regnat en els darrers anys per un nou model econòmic i productiu basat en la «revolució verda», és a dir, en els nous sectors de l'energia renovable, de l'automoció elèctrica, de la gestió de l'eficiència energètica, l'estalvi de recursos i el reciclatge, el cicle de l'aigua, els nous materials sintètics, els biocultius, l'economia i el consum local, etc. També cal una nova política fiscal que recapti els recursos que precisa tal reconversió industrial i el manteniment de les polítiques socials i de subsidi necessàries. Una fiscalitat que vagi a buscar els recursos allà on es troben amagats: les grans fortunes, els beneficis empresarials, els capitals especulatiu.

Però, enlloc d'avançar en aquesta direcció, el govern socialista que havia assegurat que no faria

pagar la crisi als treballadors, ha acabat cedint a les pressions de la dreta neoliberal espanyola i europea. Ha descafeïnat la Ley de Economía Sostenible, no ha augmentat la pressió fiscal als rics, ha rebaixat el sou als treballadors de la funció pública. Ara ha retallat els drets dels treballadors amb el decret de Reforma Laboral (RL), i es proposa també endarrerir l'edat de jubilació i abaixar les pensions als jubilats. El que pretenen els sindicats amb la vaga general és posar el govern socialista de Zapatero entre l'espasa neoliberal i la paret de la ciutadania. Per més que Zapatero faci el cor fort dient a totes hores que no pensa recular amb la RL, si hi ha una censura aclaparadora al carrer, el govern quedarà sol i desautoritzat, empantanat en una crisi només remuntable des de la rectificació.

Abaratir l'acomiadament

La reforma de les condicions laborals del decret legislatiu aprovat amb l'únic suport del PSOE deixa els drets dels treballadors espanyols en les pitjors condicions de la UE, exceptuant Grècia. La RL promou l'eliminació dels drets individuals i col·lectius conquerits per la classe treballadora.

La patronal espanyola ha mantingut històricament una especial bel·ligerància contra l'articulat de l'Estatut dels Treballadors que fa referència al cost de l'acomiadament. La facilitat o dificultat d'acomiadar un treballador marca una diferència substancial entre el que seria un simple mercadeig

en què l'empresari disposa i prescindeix a discreció de la força de treball, o bé el reconeixement que un treballador és més que una mercaderia perquè té drets (el dret a ser indemnitzat en cas d'acomiadament apuntala la necessària estabilitat econòmica de qui depèn d'un salari per viure).

Si la indemnització per acomiadar és prou baixa, la diferència entre un contracte indefinit i un de temporal serà a la pràctica inexistent ja que el contracte de duració indefinida es podrà rescindir amb relativa facilitat quan convingui a l'empresari, al·legant aquestes causes objectives que poden ser raons econòmiques o estratègiques, sense que necessàriament s'hagi de demostrar que l'empresa té pèrdues. Uns beneficis per sota dels esperats podrien ser causa suficient per acomiadar. En aquesta situació ja poca importància tindrà l'actual contracte indefinit amb indemnització de 45 dies per any o el nou contracte indefinit que preveu la RL amb 33 dies d'indemnització per any treballat. A la pràctica tots els acomiadaments s'intentaran tramitar com acomiadaments procedents per causes objectives econòmiques o tècniques, pagant al treballador només 20 dies per any, dels quals l'empresari només en pagarà una part, i la resta anirà a càrrec del FOGASA (Fons de Garantia Salarial). Massa facilitats, sobretot perquè avui ja moltes empreses practiquen la substitució dels treballadors de més edat per altres de joves. Què passarà a partir d'ara quan acomiadar no costi pràcticament res?

Parlem amb...

Francisco Javier Ruiz,

responsable saliente de la Zona Baix Llobregat

“La responsabilidad debe vivirse con alegría y nunca como una carga”

ÀNGELA RODRÍGUEZ
GRUP PUJÓS XII

Francisco Javier Ruiz ha sido responsable de la Zona del Baix Llobregat de ACO durante tres años, y ahora toca el relevo. Educador social de profesión, con 50 años de edad y 19 de trayectoria en el Movimiento, milita en el Grupo Santa Eulàlia-Bellvitge.

Después de tres años en esta responsabilidad, ¿qué te ha aportado estar al frente del Baix Llobregat?

He aprendido un montón de cosas. Por ejemplo, a tener una visión general de la Zona. También aprendes a respetar procesos, ya que no todos los militantes tienen la misma actitud de dedicación al Movimiento, y compruebas que el trabajo en equipo funciona y que debes asumir responsabilidades y consensuar.

En la asamblea de final de curso de la Zona, dijiste que te sentías y te sientes en deuda con los movimientos de Acción Católica. ¿Por qué?

Tanto en la JOC como en ACO he encontrado un espacio, como decía alguien del grupo, “terapéutico”. Hay algunas circunstancias duras de la vida que no compartes con la familia y sí en el grupo y en el Petit Comitè. Los movimientos especializados han sido el medio donde he concretado mi fe.

¿Qué ha sido lo más positivo que te has encontrado como responsable del Baix Llobregat?

El terminar los tres años de responsabilidad y cumplir con un compromiso adquirido. Asumí este papel fruto de un Actuar de una Revisión de Vida. Una de las cosas más positivas ha sido la respuesta que ha dado la gente de la Zona en momentos como la Semana Santa del año pasado o en el Consell de Lleida. En esas ocasiones me he sentido orgulloso de ser responsable.

¿Y lo más negativo?

No haber vivido la responsabilidad con alegría en general. A nivel de salud he tenido dificultades que he ido arrastrando, y al recuperarme me ha dejado mal sabor de boca quedarme a medias algunas veces, pero el Petit Comitè ha funcionado y donde no llega uno, llega otro.

Supongo que algunas cosas también te habrán sorprendido...

Han sido tres años de conocer muchas personas de otros lugares, incluyendo Madrid, Vizcaya y Córdoba. Descubres que, a pesar de las distancias o la diferencia de idiomas, somos lo mismo y existen muy pocas diferencias en cuanto a cuestiones de fondo.

¿Has tenido algún referente?

Muchos, sobre todo responsables que me han precedido, y militantes con años de experiencia y recorrido y que, sin embargo, continúan asumiendo responsabilidades. Por ejemplo, José Luis Buil, que prácticamente hasta el último momento

estuvo al pie del cañón. Lo más fuerte que me ha pasado ha sido su pérdida.

¿Qué lecciones has aprendido de todos ellos?

Por ejemplo, que es un error querer asumirlo todo, porque al final te acabas quemando. Hay que saber supervisar y a veces ir detrás de la gente para comprobar si se han hecho las cosas, y otras veces hay que delegar.

¿Cómo definirías la Zona de la que has sido responsable?

El Baix Llobregat cuenta con una gran diversidad de militantes, de edades, procedencias, opciones... Algunos fueron fundadores de ACO en los años 50. La gente más mayor puede compartir sus vivencias con militantes mucho más jóvenes. Es una riqueza contar con ese abanico tan amplio de realidades. Además, es una zona que aporta muchos responsables al Movimiento.

Precisamente, este curso se ha valorado que la asistencia de los militantes a los actos ha sido bastante alta. ¿A qué crees que se debe?

Han podido influir varios factores. Uno sería que desde el Petit Comitè hemos intentado implicar al mayor número de grupos en la preparación de los actos. Los responsables y las responsables también han sabido motivar a la participación. Y por último, aunque no menos importante, los militantes han asumido la responsabilidad de asistir de forma individual.

Pero no debería valorarse tan sólo la asistencia, ¿no?

A mí nunca me ha obsesionado la participación. Considero prioritario que los actos estén bien preparados, que haya trabajo de fondo, canguro para los niños... Cada cual es libre de asistir o no, pero no tanto para contabilizar, sino porque lo que tú puedes aportar a los demás se pierde.

El nivel de compromiso también ha sido muy importante en el caso de los Estudios de Evangelio...

Los EE en la Zona del Baix tienen mucha historia y siempre han tenido muy buena prensa. Son un medio excelente para compartir con militantes, diferente al grupo de RdV, y para profundizar en la fe. A modo de ejemplo de implicación, uno de los testimonios del último EE lo hizo un militante que

vino expresamente desde Blanes, donde estaba pasando el fin de semana.

ACO continúa creciendo fuera de Catalunya. ¿Qué nuevos retos crees que debe plantearse el Movimiento?

Las prioridades del Consell de Lleida pueden responder perfectamente a esta pregunta. A nivel organizativo, hemos de tener en cuenta la relación de igualdad con las zonas más lejanas geográficamente; nuestra tendencia será a convertirnos en ACO España, y no por ello debemos actuar como una apisonadora e imponer nuestro criterio ni tampoco ser paternalistas. En algunas reuniones quizá tengamos que renunciar a hablar català, pero hemos de reivindicar el respeto por nuestra lengua. Otro reto importante será el reconocimiento legal de ACO por parte de la Iglesia.

Sobre la mesa hay algunas vacantes de responsabilidades en la Zona. ¿Cuesta que los militantes se impliquen?

La realidad es ésta: se asumen responsabilidades en otros ámbitos de la vida cotidiana, como las AMPAS, el sindicato, proyectos sociales... pero cuesta dedicar tiempo al Movimiento y, en realidad, no tienes que renunciar a tantas horas.

¿Cómo animarías a que los y las militantes se impliquen más en ACO?

Les invito a que reflexionen e intenten contestar a una primera cuestión: ¿Qué he recibido de los movimientos, de la RdV, de las personas del grupo...? A continuación, les pediría que se hicieran una segunda pregunta: ¿Qué puedo yo aportar? Es tan sencillo como eso.

¿Te atreves a dar algún consejo a la persona que te suceda en la responsabilidad?

Soy partidario de que los consejos se pidan, no se den; pero partiendo de la experiencia, sí que puedo decir que el trabajo en equipo funciona. Sobre todo, que viva la responsabilidad con alegría y nunca como una carga. Seguro que tendrá motivos para estar contento/a.

Y ahora que te "liberas" de tu responsabilidad, ¿cómo te planteas seguir en el Movimiento?

La intención es incorporarme al equipo de Estudios de Evangelio, participar en el Petit Comitè y en el comité de Zona. No quiero desvincularme del todo de las responsabilidades en el Movimiento.

Mireia Arnau, mestra de religió a l'ensenyament públic

Em dic Mireia Arnau. Tinc 36 anys iestic casada amb el Josetxo. Tenim tres fills: la Núria, que té 7 anys, en Mikel, que en té 5, i en Xabier, que té 1 any. Som del Grupu 02 de la zona Sagrera – Sant Andreu.

Des del 2008 faig de mestra de religió a l'escola pública, faig dues mitges jornades (és a dir, que treballo a jornada completa però en dos centres), la meva vida laboral es desenvolupa entre l'escola Palma de Mallorca (a Nou Barris) i l'escola Bernat de Boïl (al Bon Pastor). Vaig cada dia a un centre i el dimarts al matí a un i a la tarda a l'altre, així que he de vigilar molt i no despistar-me i no acabar el dimecres on em toca anar dijous... He de reconèixer que m'ha passat alguna vegada!

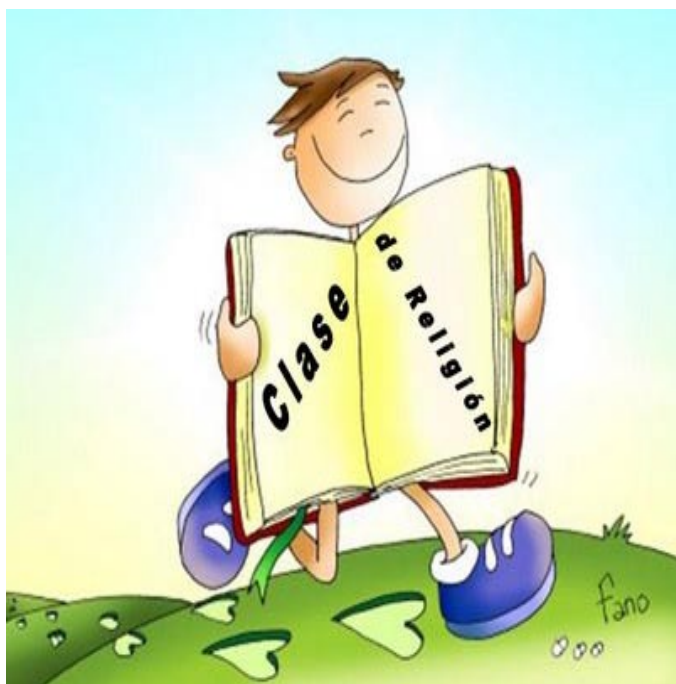
Normalment el despertador sona a les 7'30. Comença un nou dia, intentem esmorzar els cinc junts però jo ben segur que aprofito aquesta estona per posar alguna rentadora, preparar motxilles de natació... A les 8'45 surto de casa per arribar a l'escola a les 9'00, vaig amb moto i em

cal poc temps per desplaçar-me. El Josetxo és qui s'encarrega de deixar els nens al matí al cole.

Les aules de les escoles on treballo estan plenes de nens d'arreu del món, molts d'ells són catalans però les famílies provenen de diferents països, d'Amèrica Llatina... majoritàriament. A les classes de religió parlem de molts temes: de Jesús, de la crisi, de l'atur... Molts d'ells viuen moments de molta tensió familiar davant la pèrdua de la feina dels pares. Fa uns quants anys no paràvem de rebre nens nouvinguts durant el curs. i en canvi aquest ja hem fet unes quantes "festes de comiat" ja que retornen als seus països en veure quina és la situació actual a Catalunya.

Les estones de vigilància de pati, les estones a la sala de professors, el dinar diàriament al menjador escolar... són bons moments per parlar amb els companys i anar-nos coneixent, sempre m'han tractat amb molt respecte encara que el tema de la religió és polèmic i sempre hi ha algú que vol entrar-hi "a sac", però penso que el fet de poder parlar-ne i de veure'm a mi com a mestra de reli ha fet que alguns tinguin una idea més positiva sobre la qüestió.

Quan acaba la jornada laboral, volo a buscar els nens, els dies que el meu horari m'ho permet (si no, hi van avis, cangur o pare). Llavors anem a música, a la placeta a jugar o a casa a passar la tarda tranquil·lament. El sopar també l'intentem fer junts, és un bon moment per repassar el dia plegats. Posem els nens a dormir entre 20'30 i les 21, per poder tenir estona per poder parlar amb el Josetxo, o anar a la reunió de l'AMPA, de l'ACO... Els vespres de vegades van més plens del que voldria! Després de la reunió pertinent a dormir que ja no puc més! Bona nit!

Carta des d'Arequipa

MARTA CANDIAL

GRUP PORT II - ZONA BAIX LLOBREGAT

Buenos días a todos y todas!

Supongo que están de vacaciones, disfrutando de unos días de descanso. Yo me tomé las vacaciones en julio; se me acababan los tres meses de permiso del pasaporte y tenía que cruzar frontera para poder tener otros tres meses más. Desde Arequipa el país más cercano es Bolivia, que está a 7h, así que decidí viajar a este país; y ya que pasaba a Bolivia, no podía dejar de visitar a Andrea que está en Potosí. Algunos/as de ustedes ya la conocen, Andrea es religiosa del Niño Jesús y estuvo en nuestro barrio durante muchos años, como profesora de la escuela Nostra Senyora del Port, como monitora del Esplai El Submarí, como catequista... y en 1991 nos dejó para irse a Bolivia. Así que ahora era la oportunidad de visitarla y de poner cara e imagen a Azángaro (comunidad rural donde vive) y a tantos lugares y proyectos de los que ella nos había hablado. Allá también coincidí con Concha, que estuvo en el barrio, implicada en la escuela de los Chavorros (Can Tunis).

Desde la frontera ya se adivina un país de costumbres similares a Perú (ya que toda la zona es andina y tiene las mismas raíces) pero a la vez, más rural y más pobre: las construcciones, el valor de la moneda, las carreteras, las caritas y las manos cortadas por el frío, los mercados... y todo llenito de mamitas o cholitas con sus polleras (faldas) y sus aguayos bien coloridos y cargando con la compra o con el niño/a a cuestas, o sentadas por las calles vendiendo sus productos.

He regresado muy contenta de la experiencia en Bolivia. Durante los días que estuve tuve tiempo de conocer un poco la misión que están haciendo allá las hermanas y también de hacer turismo por el Salar de Uyuni (¡una maravilla!), Potosí, Sucre y Copacabana-Lago Titicaca (de regreso ya para Arequipa).

En casa de Andrea y Concha, descubrí una comunidad al servicio de los pobres, en este caso al servicio de la población rural, sobretodo de las jóvenes. Tienen un taller de confección donde elaboran objetos típicos de Bolivia y hay trabajando un grupo de chicas. También tienen habitaciones y aulas donde acogen a las líderes de las comunidades rurales y les ofrecen formación durante unos días para que después ellas

lo puedan transmitir a sus comunidades. La mayoría de las hermanas son maestras y están en escuelas rurales ofreciendo sus servicios. Fue lindo compartir con ellas algunas de sus misiones, participar de un encuentro, visitar una escuela, el campamento minero de Potosí donde hacen catequesis... y poder ver y conocer un poco el pueblo de Bolivia, su gente y su cultura.

Esos días coincidí también con un grupo de jóvenes franceses/as que venían durante sus vacaciones de campo de trabajo y me recordó otras experiencias que había vivido.

Potosí (3.800 m) es una ciudad minera, básicamente viven de la extracción de los minerales que quedan (después del saqueo de los españoles) en el Cerro Rico. Tuve la suerte de visitar la mina y el campamento minero (barrio donde viven las familias mineras). En la mina apenas estuve 2h pero suficiente para tener claro las condiciones en las que trabajan los mineros: la oscuridad, el calor en algunas zonas era insoportable, cargados con sacos de 50 kg caminando por los túneles o arrastrándose por algunos tramos (que íbamos de rodillas o metiéndonos en agujeros por los que una persona un poco obesa no podía pasar), o tirando entre cuatro hombres de carretillas cargadas que pesaban toneladas... Hubo un momento de la visita que le pregunté a la guía si quedaba mucho para salir porque ya no podía aguantar más dentro, ni físicamente ni emocionalmente de pensar en la gente que trabajaba. Allá dentro también nos presentaron al TÍO, un personaje mítico que forma parte de los rituales más antiguos: una vez al mes los mineros van a hacerle

las ofrendas y a pedirle salud, éxito... Le llevan hojas de coca (que es lo que mascan los mineros para aguantar las largas horas dentro de la mina), cigarrillos, y alcohol de 96°C que le ponen por los ojos (para que les de buena vista para ver las vetas), por el pecho (para que les de la fuerza de poder trabajar duro dentro de la mina), y por el pene (para que les de fertilidad). Lo que queda de la botella, se lo beben ellos (!?). A los pies del tío también ofrecen un feto de llama: es una ofrenda a la pacha mamá, como símbolo del cuidado de la tierra y del cerro.

Durante estos días, en las visitas, ha estado muy presente la explotación de España a estas tierras, la conquista, la esclavitud y los trabajos forzados a los indios... y lo peor de todo es que esta "superioridad" de la persona blanca sobre el indio, después de más de 500 años todavía hoy sigue viva, todavía hoy nos miran con admiración, y existe un sentimiento de inferioridad como pueblo boliviano (en Perú también lo he notado).

A Bolivia llegué para finales de junio-julio, que es la época de más frío. Pero, al igual que en todo el planeta, el clima acá también está cambiando, y tuve suerte de no pillar los días más fríos. De todos modos, por la noche bajan las temperaturas a -0°C y en Potosí es la época de preparar el chuño. Por los campos se veían grupos de familias

secando la papa. El chuño es la papa deshidratada, una vez que la recogen, aprovechan esta época que hiela por las noches para dejar las papas estiradas en los campos y varias veces al día y a la noche, le van poniendo agua por encima y las van pisando, de esta manera se congela la papa y se puede guardar durante meses sin problema. Lo peor de todo era ver las condiciones en las que estaban en el campo, las "tiendas" donde pasaban las noches, pensando que si la papa se congelaba, ellos/as también.

A pesar de la dureza de estos paisajes y de este pueblo, me quedo con muchos signos de esperanza, de vida, de acogida, de gente que abre sus puertas, de un pueblo unido que lucha por su dignidad (además allá cuando luchan, luchan..., y si hay paros=huelgas, itodos se movilizan!; itenemos mucho que aprender!).

Subrayo el trabajo de las religiosas del Niño Jesús, la gran labor que están haciendo por levantar a cada una de las chicas con las que trabajan, acogiéndolas y dándoles formación para dignificarlas. Me quedo también con el testimonio de Veronique (la coordinadora del grupo de Francia) que acompañaba al grupo de jóvenes y que nos enseñó la foto de su bebito de 1,5 años que había dejado con su pareja en Francia; nos dijo que todavía era muy pequeño para traérselo para 1 mes pero que al año que viene también participaría del campo de trabajo. Estos campos de trabajo ofrecen la posibilidad que jóvenes de Europa descubran por unos días que hay gente que vive de manera muy diferente, que se sensibilicen y sensibilicen a sus amigos/as de Europa y incluso hay algunos/as que posteriormente se plantean una estancia más larga en Bolivia o en otros sitios. Me sorprendió también una pareja joven de Italia que pasaron unos días en Azán-garo, están de voluntarios en Cochabamba con un hijo de 1,5 años y una hija de 4 años. Estarán durante 2 años, hasta que la niña tenga 6 para empezar la primaria en Italia. En Potosí también conocí un centro de apoyo escolar (NIDELBARMÍ: Niños del Barrio Minero). Es una entidad que tiene 6 centros en Potosí en los barrios más pobres y otros tantos por la ciudad de la Paz. Desde allá se hace todo un trabajo educativo para poder prevenir situaciones de riesgo y ofrecer una alternativa a la infancia.

Muchos besos desde Arequipa (ayer estuvimos de fiestas en la ciudad: hicieron un pasacalles de todo el día con un montón de carrozas y comparsas culturales, vestidos con trajes típicos y bailando las danzas del país y de algunos países vecinos, ifue muy lindo!).

Tres anys de vida

GUILLEM PLA BERDIER

ALLIBERAT D'EXTENSIONS DE LA JOC

Que bé! No saps pas el regal que t'han fet!» Fa gairebé tres anys que en Pep Escós em deia aquesta frase quan li comentava que acabava de començar d'alliberat d'extensions de la JOC. Crec que ara m'adono del que realment significa, potser encara no en sóc prou conscient.

Han estat tres anys recorrent Catalunya per trobar-me amb persones que s'estimen la JOC, que lluiten perquè els joves tinguin una oportunitat millor. Gent que m'ha acollit a casa seva i m'ha ajudat a fer camí en la descoberta del Pare. He pogut veure com naixien «noves» realitats: Lleida, Anoia, Sant Boi... Mallorca, Blanes? Sembla que això no acaba aquí i que a Manresa i a Menorca s'hi comença a coure alguna cosa, potser també a Tarragona.

El procés és lent i tot estava per definir; crec però, que ara ja hem començat un camí que no té marxa enrere i que les extensions del moviment seguiran creixent, més encara, sabent que ja hi ha relleu, per tal de vetllar perquè la JOC es conegui, allà on actualment no és present. En el treball fet en el XIII consell sobre l'estructura del moviment, es va decidir, que a l'alliberat/da que portés la iniciació se li trauria feina per tal que pogués dedicar mitja jornada a les extensions. Així doncs, hem assegurat la continuïtat del projecte i l'Alba Ribas és la nova alliberada d'iniciació i extensió.

El moviment va creixent en la tasca d'estendre's. Tenim més clara la importància de fer-nos presents en altres punts del territori, i de mica en mica, els militants entenem la importància de desplaçar-nos per fer-ho possible. Hem après a prioritzar on abocar els esforços i a tenir present que la JOC és per als joves, però més per a aquells que tenen més dificultats per tenir una vida digna. Crec que el projecte d'extensions ha donat elements al moviment per reflexionar sobre aquests aspectes i les federacions anem prioritzant quins son els joves als quals hem d'arribar.

No sempre ha estat un camí fàcil; també he dubtat i he tingut por; es fa difícil trobar el Pare quan no s'és capaç de posar els altres per davant d'un mateix. «Queda't amb nosaltres, que es fa tard i el dia ja ha començat a declinar». I va entrar per quedar-se amb ells. Quan s'hagué posat amb ells a taula, prengué el pa, digué la benedicció, el partí i els el donava. Llavors se'ls obriren els ulls i el van reconèixer.

Per sort hi ha molta gent acompanyant aquest procés, i he tingut els espais necessaris on compartir-ho i seguir creixent en fe, compromís, militància...

Com deia en Pep Escós, ha estat un regal inigualable. Penso en aquests tres anys i només trobo paraules d'agraïment. És tanta la gent que fa que tot això sigui possible! Cardijn deia: «La JOC suposa simplement una gran fe. És necessari creure que és possible, és necessari creure que la JOC la vol Déu, que creu en els més pobres, els petits, els humils(...) cal confiar en aquest apostolat de pobres entre els més pobres.» Gràcies a tots per seguir creient que és possible.

De veritat que han estat tres anys decisius en la meua vida. En aquest temps he pogut comprendre la dimensió del moviment, amb les seves llums i les seves creus; espero haver transmès tot el que hi he après, amb la força que es mereix. He conegut la Mireia, la meua companya (imagineu com ha canviat la meua vida!), amb la qual vull fer camí en aquesta militància a què tant devem. M'he sentit acollit per gent que abans ni coneixia. Però m'agradaria destacar una experiència, que crec clau en el meu esdevenir. He conegut un grup de joves a Sant Boi que m'han fet tocar de peus a terra en més d'una ocasió. Totes i cada una de les persones que han passat per la meua vida en aquests tres anys han estat importants en aquest procés d'aprenentatge, però aquest grup de joves m'ha donat una lliçó vital que espero no oblidar mai. És amb ells que descobreixo cada setmana el veritable sentit de fer opció per Jesús. És amb ells que les tres veritats de Cardijn prenen més força que mai.

Gràcies a tots per fer possible estar amb aquests joves, entre els més pobres.

El projecte està en marxa i n'hem assegurat la continuïtat, esperem que molts més joves puguin descobrir en l'evangeli, la llum que il·lumini les seves vides.

Tesi doctoral sobre José María Díez Alegría

Juan Antonio Delgado de la Rosa, del Grup Lucero I, de la diòcesi de Madrid, és l'autor de la tesi doctoral *Filosofía, religión y compromiso social en la obra de José María Díez-Alegría. Diálogo cristianismo/marxismo en España (1960-1980)*, dirigida pel professor José Luis Mora García a la Universidad Autónoma de Madrid aquest 2010, tesi doctoral que encara va poder desenvolupar en vida del teòleg, que va morir el 24 de juny passat a 98 anys d'edat. A continuació en reproduïm un fragment de la presentació.

José María Díez-Alegría (1911) forma parte de la historia de España, como jesuita, intelectual y pensador que ha creado unos vínculos especiales entre la fe y la política, tomando conciencia de la explotación que sufrían los obreros y de su alejamiento de la Iglesia. Intentó durante más de medio siglo romper, desde la Filosofía, el Derecho, la Ética, la Doctrina Social de la Iglesia, la manera que tenía la Iglesia jerárquica de entender la libertad de conciencia, la opción preferencial por los más pobres y las relaciones cristianismo/marxismo. Su trayectoria siempre ha estado comprometida con la sociedad laica que le ha tocado vivir, desde una conciencia libre, que le permite tener una cosmovisión en infinidad de aspectos y temas relevantes para el hombre del siglo XXI.

En primer lugar y como primer objetivo de la tesis, se trata de hacer una recopilación de su obra escrita para fijar el "corpus" bibliográfico (24 libros; 90 colaboraciones en libros colectivos; 121 artículos) y su posterior repercusión que, hasta el momento no se ha realizado, con objeto de profundizar en su pensamiento y en su obra para sacar a la luz sus principios éticos-filosóficos y religiosos sobre el hombre y el mundo, contemplando como eje central el diálogo entre creyentes y no creyentes. También nos centraremos en la cuestión fundamental de la recepción de su pensamiento. Lo anterior, sin perder de vista las distintas críticas autorizadas que desde distintas instancias se han hecho a estos planteamientos. Podemos afirmar que hay aproximaciones parciales a su polémica figura en torno a diferentes aspectos morales de la Iglesia, faltando ahondar en la aportación que realiza a la transición democrática en España en sus planos filosófico, religioso y de compromiso social. En este contexto, es significativo que le dedique el profesor Elías Díaz en su obra *Pensamiento español en la era de Franco (1939-1975)*, unas páginas, en concreto 123-125, donde nos invita a realizar un estudio de conjunto sobre el pensamiento del padre Díez-Alegría, deteniéndonos en sus obras fundamentales para descubrir su aportación en la búsqueda de un auténtico y verdadero reconocimiento del valor y la dignidad de la persona humana.

El núcleo central de esta tesis doctoral es profundizar en la obra escrita de José María Díez-Alegría, en el periodo propuesto de 1960-1980, donde ahonda en aspectos diversos y de gran envergadura, como son la libertad de conciencia, la libertad religiosa, la propiedad privada, la relación entre la ética y la vía jurídica, la filosofía del mundo, el respeto a la vida humana o la posible compatibilidad entre ser, a un tiempo, católico y comunista. Teniendo en cuenta también que, desde 1945 hasta 2005 sigue escribiendo y reflexionando desde las claves filosóficas, sociales, religiosas que nos descubren un valioso Díez-Alegría, con un pensamiento coherente y en constante evolución. Para ello, partiremos de un somero acercamiento a la realidad histórica del periodo estudiado (1960-1980), teniendo en cuenta que no es nuestra intención hacer una introducción sobre la historia de España en esos años, sino enmarcar la vida de este país y del propio José María Díez-Alegría en el contexto de la realidad española. Posteriormente, entraremos de lleno en la figura de Díez-Alegría, en su biografía intelectual, llena de densidad. Sus estudios de bachiller, formado en el gusto por la Literatura y la poesía por Gerardo Diego, quien le marco profundamente; sus ejercicios espirituales en verdadera forma ignaciana que le proporciono de forma didáctica Ángel Ayala; sus dos tesis doctorales en Filosofía y en Derecho, nos anuncian un tercer capítulo, en el que expondremos los temas fundamentales de su pensamiento y la repercusión y validez que hoy puede tener. Mención especial merece el haber sustentado en su inicio la teología de la liberación en España.

Indudablemente es una tesis que quiere hacer un reconocimiento expreso a José María Díez-Alegría sobre su trayectoria intelectual y de compromiso social. Hoy a sus 98 años y en vida durante la redacción de esta tesis le confiere un valor añadido a la misma.

A partir d'aquesta tesi doctoral, que va merèixer un Excel·lent Cum Laude, el Juan Antonio ha publicat un llibre per al públic en general, que trobareu recomanat i referenciat a l'última pàgina d'aquest butlletí.

El peix, la canya i el riu

QUIM CERVERA, CONSILIARI

GRUP SANTA EULÀLIA-BELLVITGE – ZONA BAIX LLOBREGAT

Des de fa anys, per superar les anomenades actituds de beneficència, i de paternalisme, sobretot en els ambients de Caritas i de parròquia, es diu que és més important ensenyar de pescar que donar el peix. Durant un temps es contraposaven aquestes posicions, potser per necessitat: uns, d'apartar-se del mal vist i poc "progressista" paternalisme, i altres, per resguardar la tradició d'atenció directa, honesta i sense protocols, a la persona que en un moment determinat pot tenir una necessitat urgent.

Després ja vam passar a dir que s'havien de fer totes dues coses, ja que si no es dóna el peix per menjar, la persona no tindrà ànims ni força per aprendre a pescar, per sostenir la canya i per treure el peix. Aquí va començar un procés de complementarietat, de no desqualificació mútua i de veure i atendre cada cas, de forma realista segons la situació que presenta.

Recordo que Mn. Lluís Ventosa, un dels fundadors d'Obinso, i dedicat tota la vida a tractar amb delinqüents, em va fer pensar en el fet que moltes persones per més peix que se'ls doni i més canya que tinguin apresa a llançar, no poden obtenir mai un peix per autonomia i voluntat pròpia, ja que estan lluny del riu. El que cal, ens deia, amb aquestes persones, és acompanyar-les al riu, allà on hi ha l'aigua que els pot oferir el menjar, la vida, les possibilitats de futur sense dependre d'altri. Sovint no ens adonem, en el treball social, d'aquesta realitat (el sistema econòmic –el riu– s'allunya dels exclosos, cada cop més) i de la situació de cada cop més persones que han restat totalment desorientades, "perdudes" en un món d'estímul consumistes que no poden satisfer, fruit de molts factors, de tipus hereditari, però sobretot de caire educatiu i de mancances serioses en la socialització. En especial, ens recordava Mn. Ventosa, perquè ningú no els ha posat límits i "pinten" la seva vida fora del marc, i no saben on és el riu, ni els seus canals... de treball, de vida...

Personalment encara afegiria que cal un altre element per a moltes persones del Quart Món: molts no tenen consciència que són o poden esdevenir veritables "pescadors". La seva autoestima és tan anul·lada, que no reconeixen les seves qualitats, les seves potencialitats, i les seves capacitats d'esdevenir "pescadors". "Pescadors" de tot allò que els pot donar vida veritable: d'una ocupació, d'unes relacions humanes dignes, d'uns recursos

que els posen en una circulació humanitzadora i en una xarxa solidària. Pescadors, per tant, d'una vida més plena, que agafa el seu propi destí, que es valora i demana amb llibertat les ajudes necessàries a d'altres, no d'una forma exigent, quasi infantil, sinó molt més madura. Sovint, observem que tenen una gran capacitat de "picaresca", de "donar-te la volta", "d'aconseguir" amb llestesa de la persona o entitat donadora (vistes i viscudes com a ingènues i poc vives) el que volen. Aquestes habilitats les han après a la família, i per la pressió de la necessitat, però, al meu entendre, no els ajuda a créixer. Amb la crisi, l'enfortiment de la societat de consum, i la consolidació global del capital pot més aviat augmentar aquesta picaresca.

Per tant, actualment se'ns fa més patent i urgent complementar segons diferents vocacions, confluint sinergies, i evitant enfrontaments en l'acció social de les nostres comunitats, moviments i entitats cristianes, actuar combinant les següents accions:

Donar el peix per menjar.

Donar "canyes" (i segons els casos, també "xarxes" i "barques") i ensenyar a pescar.

Acompanyar als "rius", "canals", i als "llacs" i "mars" (llocs de treball, d'economies socials, cooperatives, llocs de relacions humanes i xarxes socials, associacions, atencions psicològiques, educatives, sanitàries, jurídiques...).

Col·laborar que cada persona prengui consciència que és "pescador" (treball psicològic i espiritual).

Cadascú pot fer més un servei que un altre, segons les seves qualitats i experiència, i així potser sí que farem el miracle de la "pesca miraculosa".

Imaginant una VIDA sostenible

Ambiental, social, econòmica, de salut i emocional

JORDI CORDERO

GRUP SOPA BARREJADA - ZONA VALLÈS OC.

En general...

El que vivim ara és un somni per a alguns i un malson per a molts altres. És viable si acceptem les injustícies que es generen. És inviable si creiem en una vida digna per als que vivim al món i per a les properes generacions.

Imagino un temps... En què tots estarem disposats a canviar la nostra vida perquè puguem viure tots, en què viurem en harmonia amb la natura, en què la vida humana no serà degradació i desequilibri de l'entorn, en què conviurem i no ens explotarem els uns als altres, en què l'estimació portarà al perdó i el perdó humanitzarà, en què portar una vida saludable no serà cap privilegi sinó un dret fonamental, en què tots cooperarem en bé de tots i competirem en generositat vers els altres.

Valors humans

Imagino un temps... En què l'egoisme serà clarament un antivalor, en què serà clar que si un s'enriqueix estarà empobrint un altre, en què el luxe material privat serà molt car i pagarà impostos molt alts, en què el luxe d'una posta de sol a l'abast de tothom continuarà sent gratuït, en què l'oci inútil no serà la raó d'existir de ningú, mentre hi hagi injustícies i desigualtats al món.

Senzillesa i sostenibilitat

Imagino un temps... En què qualsevol residu serà: reutilitzable, reparable, reciclable, evitable, mínim, inert...

Avui en dia, un "Súper Mercat" pot tenir més de 10.000 referències diferents de productes:

Pa de motllo de 400g, de 600, de 800, de 1000, amb crosta o sense, d'una marca o d'una altra...

Llet d'1 l, de 1,5 l, sencera, semi, desnatada, amb omega3, amb calci, sense lactosa...

Ous en ½ dotzena, en dotzena..., grossos, mitjans, petits, de camp, de gallina estressada...

Etc., etc., etc.

Tot això a preus d'explotació humana, animal, ambiental i social. Tot això a preus ridículs, polítics, estratègics... Tot això menyspreant l'energia i els

recursos naturals, menyspreant l'impacte irreversible sobre la Terra, tot això sense considerar en cap moment que no podem consumir il·limitadament.

És lògica i racional tanta oferta de productes diferents? Cal tanta especialització? Són tan diferents les nostres vides? Disposem de tan poc temps per adaptar-nos a uns productes estàndard de qualitat? Cal generar tants residus plàstics de rebuig?

Per què no podríem... tornar a comprar amb envasos reutilitzables: llet d'una vaqueria, ous i fruita i verdura d'un pagès de prop, oli i vi d'un altre pagès o cooperativa agrícola? No podríem pagar-ho a un preu just amb el qual el productor es pugui guanyar la vida dignament?

Per què no podríem... tenir tots horts urbans, ruralitzar les ciutats, recuperar els pobles, ser més autosuficients i, per tant, més lliures, produir els nostres aliments saludables i segurs (sobirania alimentària)...? No podríem viure sense necessitar tants diners per comprar-ho tot? No podríem prescindir de tantes coses que volem fer/posseir/gaudir en exclusiva i gaudir-les compartint-les

amb altres? Necessitem moltes coses en aquesta societat occidental, però... què és més necessari que la cultura, els valors, la consciència, la salut i el que respirem, bevem i mengem?

De tot el que necessitem consumir: no hauríem de saber com ha influït, influeix o influirà en l'equilibri ambiental, social i econòmic? No hauríem de deixar de parlar d'explotacions agrícoles, ramaderes..., i tornar a parlar, per exemple, de granges i finques eficients que assegurin una vida digna als animals i un ús que no degradi permanentment les terres?

Energia i transports

Imagino un temps... En què l'energia serà només renovable, neta, en què la producció i el consum seran locals i respectuosos amb l'entorn, en què l'energia serà segura i no implicarà greus riscos actuals ni futurs per a les persones... El planeta Terra és finit, els recursos naturals són finits i, necessàriament, ens hem d'adaptar a l'energia renovable que pot generar el món, sense trencar l'harmonia global. Per això caldrà que el primer món redueixi molt el seu consum, que es renunciï a energies brutes i energies que esgoten irreversiblement els recursos naturals. Caldrà que l'energia tingui un preu real i, per tant, que sigui cara i que ningú es vegi temptat a malmetre-la.

Imagino un temps... En què anirà desapareixent el transport individual i s'anirà millorant la xarxa de transport públic. No caldrà que viatgem tant, caldrà que tot ho tinguem molt més a prop, caldran les bicicletes...

Governos i economia

Imagino un temps... En què hi haurà molt de petit i divers, més que poc de gran i uniforme. En què els governos seran tots locals i permanentment reclamaran opinions i idees al poble. En què els governos locals es coordinaran a nivell regional, nacional, continental i mundial per canalitzar la solidaritat entre pobles i desenvolupar projectes d'interès comú. En què els governants seran simples gestors/treballadors/servidors de la voluntat del poble, i la democràcia només s'entendrà com a consens i no com a imposició de la voluntat de la majoria.

Imagino un temps... En què tothom se sentirà responsable del seu poble i estarà disposat a servir-lo. En què desapareixeran les grans organitzacions i governos complexos/llunyans/inaccessibles exposats a tot tipus de corrupció. En què desapareixeran governos que en la pràctica no escolten el poble i sovint s'acaben sotmetent als lobbys...

És vital un canvi de sistema que assegurin la llibertat dels febles i limiti al màxim l'abús de lli-

bertat dels forts. La fina malícia d'aquest sistema capitalista "democràtic" la podem apreciar, per exemple, en les ajudes públiques als bancs privats i en la reforma laboral. Davant d'aquestes imposicions democràtiques: on hem de protestar?, a l'Ajuntament local?, a la Generalitat?, al govern de l'Estat?, a la Unió Europea?, a l'ONU?, davant de governs?, davant de multinacionals?, davant del Banc Mundial, FMI, dels lobbys dels bancs, dels lobbys d'altres sectors?... Tot és molt democràtic, però on i contra qui hem de protestar? Això es la dictadura perfecta, un monstre amb moltes cares cordials i amb un rerefons dramàtic per a molta gent.

De forma semblant:

Imagino un temps... En què no hi haurà grans empreses multinacionals, poderoses, lucratives, egoistes, irresponsables... En què els governos (de països rics també) no hauran d'abaixar-se els pantalons davant dels especuladors del món. En què la superació del caciquisme local no donarà un pitjor fruit com és el caciquisme global, que no sabem ben bé on és i com actua contra el benefici de tots...

Imagino un temps... En què sí que hi haurà infinitat d'empreses locals o a prop, arrelades al poble i socialment responsables. En què el comerç internacional serà només per complementar el comerç local. En què el comerç de proximitat proveirà de tot el bàsic per a la subsistència. En què el mercat serà un mercat social. En què el mercat s'adaptarà a les necessitats de les persones (i no a l'inrevés). En què no es farà publicitat (foment del consum compulsiu i egoista). En què sí que es donarà informació verídica i auditada. En què el teletreball i Internet ens obren al món sense la necessitat de desplaçar-nos tant.

Imagino un temps... En què els rics i forts no ho seran tant per condicionar la llibertat dels pobles, en què l'ús de la fortalesa i la riquesa estaran ben controlats i s'assegurarà que s'utilitzen per generar riquesa per a tothom i no per enriquir a ningú, en què el premi mai serà acumular diners sinó l'estimació i el reconeixement social (competir en servir). En què aquest món, mogut ara per la globalització econòmica, tornarà necessàriament a iniciar un procés de re-localització econòmica (també perquè el cost real del transport ho deixarà de fer viable). En què es globalitzi (primer de tot) la justícia i la sostenibilitat en tots els àmbits.

Imagino un temps..., que no ha de ser pas llunyà, en què regni la justícia i la fraternitat al món.

Per a això, només ens cal que tothom prenguem consciència i caminem junts.

Si això passa, cap poder del món podrà evitar el canvi, el progrés i l'evolució real de la humanitat.

Feliços els pobres? Des de Jesús, sí!

Perquè d'ells és el Regne del Cel

FELISA FERNÁNDEZ

GRUP TRES TORRES-ZONA VALLÈS ORIENTAL

Em dic Felisa Fernández. Sóc voluntària del Centre Penitenciari de Quatre Camins, com a tal vaig conèixer en Florentino. Se'm va acostar per demanar-me si podia posar-li piles al rellotge, per això el vaig conèixer. Vaig acceptar el seu encàrrec, fins i tot sabent que no era permès entrar res al Centre Penitenciari.

Un dia en entrar al Centre vaig tornar a veure'l. Em va dir que aviat sortiria en llibertat, que havia complert la condemna. Me'n vaig alegrar per ell. Al cap d'uns quants dies, una companya em va demanar si podia substituir-la per anar a buscar un xicot que sortia en llibertat del mòdul quatre; era en Florentino.

Pregunto a la meua companya: "On l'haig de dur?" La seva resposta va ser: "Al tren de Granollers." Truco als serveis de la Seguretat Social del Centre i pregunto pels vincles familiars de l'intern i em responen que "els desconeixen". Davant de les seves circumstàncies els pregunto: "Com és possible que el posin al carrer coneixent el seu estat de salut? Com és que no han pogut trobar-li un lloc on pugui recuperar-se?" Per tota resposta: "La seva condemna s'ha acabat i se n'ha d'anar. Té uns 1000€, se suposa que pot viure dos mesos."

El vaig recollir i el vaig dur a l'estació de Granollers, vam prendre un cafè i vam parlar una bona estona. El vaig veure molt nerviós i desorientat, el seu estat em va preocupar, li vaig dir que si necessitava res que em telefonés, li vaig donar el número del mòbil. Al cap de pocs dies va telefonar. S'havia gastat tots els diners. Li vaig dir que si volia rebre ajuda hauria de venir i estar-se ací, a una pensió. Acceptà i vaig començar a conèixer la seva història.

La mare d'en Florentino havia mort quan ell tenia 3 anys, el pare va repartir els seus fills entre els familiars. El nen, se'l van endur a viure a Madrid amb uns oncles, on començà a sofrir mals tractes de part del seu oncle. Una cosina germana

que també vivia amb ells sofrí abusos de part del seu oncle; per tal de suportar la situació familiar, la seva esposa es refugiava en la beguda. Ell no va poder aguantar més i es va escapar per tal de buscar el seu pare que vivia a Tarragona amb una persona amb la qual no es van entendre; aquí va començar a conèixer el món de la droga. Traslladen el seu pare a Saragossa on té una altra parella, aquesta era una bona persona i es preocupava d'en Florentino; ell, però, ja estava enganxat a tota mena de droga. Als 16 anys troba parella, la qual també estava ficada en la droga.

Suposo que les seves circumstàncies van ser el motiu de les seves addiccions. A causa d'això, actualment té enormes problemes de salut: sida, hepatitis B i C, els pulmons molt afectats pel tabaquisme, a més dels problemes ocasionats per l'heroïna i la cocaïna.

En l'actualitat, després d'aconseguir les ajudes socials necessàries, estem lluitant dia a dia per tal d'intentar superar l'addicció a les drogues i a l'alcohol, tot i els inconvenients que ens surten a cada moment. Sé que està ficat en un pou amb poques possibilitats de sortir-ne, però també sé que haig d'acompanyar-lo i respectar les seves decisions, la seva manera de viure és diferent. Comparteixo la seva soledat, la seva angoixa, el seu desig de seguir endavant i les seves il·lusions, amb l'esperança que un dia podrà desfer-se de tots els seus lligams.

Tot això em fa pensar en el terrible sofriment que Jesús va viure el divendres sant, sense perdre l'esperança de la Resurrecció. Per mi és molt fàcil entendre les obres de misericòrdia. Tenia fam, i em donàreu menjar; tenia set, i em donàreu beure; era foraster, i em va acollir; anava despul·lat, i em vau vestir; estava malalt, i em vau visitar; era a la presó, i vinguéreu a veure'm (Mt 24, 35-36) En canvi, les benaurances em semblen molt complicades. Com Jesús podia dir: Benaurats els pobres, els que sofreixen, els malalts! No n'hi ha prou de ser pobre i sofrir i encara els anomena benaurats! Em va costar molt entendre-ho. Quan vaig venir de Madrid a Barcelona vaig tenir la sort de conèixer l'ACO i fer l'experiència d'unir l'Evangeli i vida. Entendre l'Evangeli des de la vida m'ensenya a anar canviant d'actituds i prendre opcions des l'Evangeli, pels més pobres, emigrants, malalts, marginats... bo i sentint-me també jo un més entre ells.

Es dóna la circumstància que amb aquestes persones, amb qui comparteixo part de la meua vida,

són persones que surten de la presó físicament i emocionalment tocades, són noies soles, mares solteres, sense feina, sense papers, amb problemes econòmics i socials. Intento acompanyar-les per tal que trobin feina, fer gestions a nivell social... Alguna vegada faig de pont a fi de trobar persones que puguin regularitzar la seva situació legal aquí, perquè puguin defensar-se, mantenir la dignitat i que els seus fills tinguin l'oportunitat d'una formació i d'una qualitat de vida.

Compartint el dia a dia amb aquestes persones, puc dir que per a mi són un regal, enriqueixen la

meva vida com a ésser humà; ahora m'ensenyen i aprenc a vèncer les meves contradiccions, egoismes i a valorar i agrair; així m'adono que tot el que tinc m'ha estat donat, ja que res no em pertany; sabent sempre que sóc un instrument i que és Jesús qui actua a través meu.

Des de l'experiència de viure amb els pobres puc comprendre la grandesa de les benaurances, i sentir-me un més entre els benaurats. Jesús ens hi anuncia el Regne del Cel a nosaltres, els pobres, els menyspreats, els perseguits... Ens diu: "Benaurats, malgrat les aparences."

Editorial *AIXECA'T* núm. 191

gener-març 2010

JOSEP M. JUBANY

Parafrasejant el segon manament del Decàleg, goso proposar-vos un nou precepte: No prendre el nom del pobre (marginat, drogodependent, prostituta, sense sostre, malalt terminal, etc), en va.

Aquests darrers mesos l'Església Catòlica ha de fer front a tot un seguit d'acusacions, arran d'actuacions deshonestes i delictives d'alguns dels seus membres. Són acusacions, que des del meu parer són excessives, i amb molts casos injustes. Pel que s'ha anat publicant, em sembla que l'Església té prou arguments per defensar-se i també prou estris per corregir les irregularitats, i fins i tot les maldats que hagin comés alguns dels seus dirigents. Per aquest motiu em sap greu, que per defensar-se, sovint s'utilitzen arguments que no són correctes. Així, he pogut escoltar en tertúlies, on es debat aquesta qüestió, i també en escrits, expressions com: els abusos sexuals són una minoria en l'Església Catòlica, Església que fa molt pels més pobres, i tot seguit es detallen tot una sèrie d'actuacions i obres que entitats eclesials fan a favor dels més desfavorits. No nego que això sigui cert. Ara el que em sembla preocupant és la instrumentalització del pobres.

El pobre és la icona de Crist. Ell, el Crist, és el pobre per excel·lència, Ell que era de condició divina es va fer no res. Ell s'identifica amb els desvalguts. L'Església quan acull el necessitat, no ho fa per altruisme, ni per generositat, sinó que és per coherència amb el que professa i predica. Vanagloriar-se'n, o fer-ne publicitat, o utilitzar-ho per defensar-se d'algunes acusacions (encara que aquestes siguin injustes) és utilitzar el nom del pobre (icona del Crist) en va.

El passat dia 20 de març tingué lloc en el col·legi de les Teresianes del carrer Ganduxer, la presentació del segon fulletó de "testimonis entre els pobres", enguany dedicat al G. Joan Lluís Casanovas i al P Josep M. Pañella. Llegint aquest fulletó, t'adones com ells dos van fer de la seva profunda opció pels pobres, una conseqüència lògica de la seva vocació religiosa. Els que els hem conegut personalment, podem donar fe que ho feren sempre amb senzillesa, sense estridències; mai se'ls va acudir utilitzar la seva dedicació als pobres per a altres fins.

Però no es només en l'Església on hi ha la temptació de prendre el nom del pobre en va. Altres també ho fan. Quan estem a les portes d'unes eleccions autonòmiques, els polítics han tornat a caure en la temptació d'utilitzar l'immigrant sense papers, en argument electoralista. Bona prova d'això són les demagògiques declaracions d'alguns líders de partits extraparlamentaris, com pot ser Plataforma per Catalunya, i molt més greu per la incidència que té en l'opinió pública, el debat que ha suscitat la decisió de l'ajuntament de Vic, de posar traves o desincentivar la inscripció al padró municipal dels immigrants sense papers. Sorpren aquesta decisió quan es fa en moments on han disminuït notablement els estrangers alegalis. La Plataforma d'Entitats Cristianes per la Immigració ha publicat un comunicat amb el qual ens identifiquem totalment.

Repeteixo el pobre és sagrat. El pobre viu en condicions indignes, l'hem d'estimar per la dignitat que té com a persona, i pels creients imatge del Crist sofrent. Mai pot ser considerat com argument o pretext. No prenguem el nom del pobre en va.

Banca ètica: un nou model d'estalvi

JJ AYMERICH

GRUP GRUPU'02 - ZONA SAGRERA-SANT ANDREU

Cada cop hi ha menys raons per guardar els estalvis en un banc o una caixa convencional. Els criteris de multiplicació de beneficis, rendibilitat econòmica, creixement de balanços no són compatibles amb l'essència de les persones que es preocupen per la justícia social i que creuen en l'essència moral de les entitats financeres. Si a més aquestes entitats t'esprem amb comissions, interessos abusius sobre préstecs i hipoteques i multes per descoberts, queda clar que tot té un límit i cal cercar alternatives.

La més eficaç i que està creixent de forma exponencial en el nostre entramat social és la banca ètica, bancs que compleixen amb tots els requisits legals i de solvència, igual que els altres bancs i caixes, però que tenen com a base del seu funcionament un ús ètic i responsable dels diners dels seus clients. D'aquesta manera, es dona una alternativa a aquells estalviadors o clients d'altres bancs que volem que els nostres diners siguin usats per finançar empreses i activitats que promoguin la justícia social o el necessari desenvolupament dels països del Sud, i que siguin respectuosos amb el medi ambient. A la vegada, es financen exclusivament activitats que responguin a aquests paràmetres ètics i morals mitjançant crèdits a interès baix amb els fons de les inversions dels particulars o empreses solidàries i sensibilitzades amb aquests criteris. Això implica necessàriament un rendiment lleugerament més baix de les inversions a termini, però la diferència recau a favor d'aquests crèdits o accions amb caràcter solidari.

A més, aquestes entitats ofereixen la possibilitat d'invertir també en capital social del banc en qüestió, que en determinats casos permet a l'inversor convertir-se en soci de la cooperativa i prendre part en les decisions sobre els projectes a finançar i les ong's, associacions o d'altres cooperatives a les quals cal ajudar mitjançant crèdits.

El cas més antic a l'Estat espanyol, i consolidat des de fa anys a Catalunya, és el Triodos Bank, d'origen holandès però regulat aquí pel Banc d'Espanya. Ha anat creixent al llarg dels anys i ha demostrat deixar de ser un somni. Aquest banc està finançant activitats a les quals no arriba la banca convencional: escola, art, projectes de cooperació i desenvolupament, activitats religioses... El banc, després d'un minuciós examen, presta els diners a condició que puguin ser recuperats, però sempre a llarg termini i interès baix. El capital és en mans d'uns 12.000 accionistes, cap dels quals pot posseir més d'un 10 per cent, tot i que les decisions i la seva execució recauen en el consell d'administració.

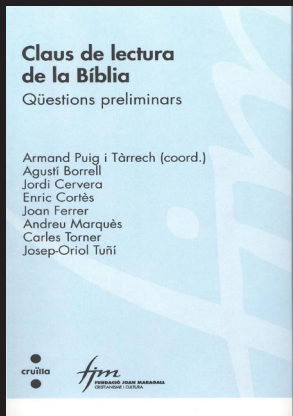
Actualment s'està constituint a l'Estat una altra entitat d'aquestes característiques, Fiare, amb origen al País Basc i expandint-se per les principals ciutats, inclosa Barcelona. Actualment la captació de capital social encara no ha conclòs i per tant la banca en si mateixa encara no està constituïda, però està tutelada per la Banca Popolare Italiana, que presta la seva infraestructura mentre duri el procés de constitució i que, per tant, permet que Fiare ja pugui oferir crèdits a entitats que ho necessitin i també fons d'inversió a particulars i empreses per finançar aquests préstecs alhora que generen un benefici per a l'inversor. Amb participacions de 300 euros com a mínim, qualsevol persona pot entrar a formar part de la cooperativa Fiare i prendre part en les decisions relatives a l'ús dels diners, principal diferència amb el model de Triodos exposat anteriorment.

Per últim, cal fer esment també d'algunes cooperatives que no són bancs en l'estricta sentit de la paraula, però que actuen també com a emissors de crèdit per a entitats amb responsabilitat social, ecològica, humanitària, que actuen en els nostres entorns directes o bé al Tercer Món. Aquestes cooperatives contribueixen al finançament de projectes de caire ètic gràcies a les inversions de les persones que decideixen posar els seus estalvis en aquestes entitats i passar a ser socis actius amb dret a vot sobre els projectes i l'ús dels diners. A Catalunya es pot invertir en Coop'57, d'origen català i amb anys de solvència contrastada, o Oikocrèdit, d'origen holandès però amb creixent implicació a Catalunya, a més d'algunes cooperatives que actuen en camps molt específics, com la reconeguda Abacus, que inverteix en el camp de l'educació i de la pedagogia.

Podeu cercar informació de totes aquestes entitats a Internet, accedint a les respectives pàgines web, on s'exposa amb tot detall tot allò que us hagi generat interès en llegir aquestes línies, un simple tast informatiu per tal de prendre consciència que, també en el camp financer, un altre món és possible.

Fonts: Ecclesia i les entitats esmentades

Claus de lectura de la Bíblia

Qüestions preliminars

ARMAND PUIG I TÀRRECH (COORDINADOR), AGUSTÍ BORRELL, JORDI CERVERA, ENRIC CORTÈS, JOAN FERRER, ANDREU MARQUÈS, CARLES TORNER, JOSEP-ORIOL TUÑÍ

Barcelona, Editorial Cruïlla, 2010

La Bíblia és de fet un gran codi cultural: és un codi en ella mateixa, el reflex de la cosmovisió d'una comunitat llunyana, antiga; però alhora és un codi de la nostra civilització, en la mesura que en les diverses manifestacions artístiques, filosòfiques, literàries... de la nostra cultura hi ha marques, rastres, petjades que ens remetent al relat bíblic i el rememoren.

Amb tot, no és un codi de lectura òbvia: cal aprendre a llegir-lo. I en aquesta pretensió cal situar aquest volum. En ell hi ha les claus que ens permetran acostar-nos al text bíblic d'una manera més rica: la reflexió sobre la noció d'inspiració i el significat de l'expressió Paraula de Déu, els mètodes d'aproximació al text bíblic i la qüestió de l'exegesi i la interpretació del text.

Perquè la Bíblia és un teixit que cal saber llegir i un relat que cal saber teixir, encara.

Libertad de conciencia y derechos humanos

Vida y pensamiento de José Mª Díez Alegría

JUAN ANTONIO DELGADO DE LA ROSA

Valencia, ADG-N Libros, 2010

Con este libro, Juan Antonio Delgado ha conseguido identificar correctamente al intelectual y teólogo Díez Alegría (1911-2010) y presentarlo con objetividad. Tiene un toque de originalidad, ya que ayuda a descubrir aportaciones incluso para quienes más lo conocían, trabando muy bien sus bases intelectuales con su inmersión dentro del movimiento obrero y su fidelidad a lo más auténtico de la espiritualidad ignaciana, a pesar de haber sido expulsado de la Compañía de Jesús.